РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., субота 4-го вересня 1915. Ч. 104. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Saturday, September 4, 1915. N. 104.

ЛУЦК ЗДОБУТИЙ.

Міста: Броди, Зборів і Бучач в руках союзних війск.

Російські війска утікають за ріку Серет.

За чотири місяці Москалї стратили 1,100.000 в полонених.

БЕРЛІН, 1. вересня. — Німецький урядовий звіт подає отсї дати яко вислід чотиримісячного наступу союзних війск на сході:

„Протягом чотиримісячного наступу союзних війск цїла Польща, Литва і Курляндія опинили ся в руках союзних війск.

„В довгій кампанії, яка зачала ся 2-го мая битвою коло Горлиць, російська армія стратила в самих лише полонених 1,100.000 людий, а найменьше 300.000 в ранених і убитих. Правдиві числа російських страт будуть значно висші, бо Москалї не щадили піхоти, щоби лише ратувати свою артилєрію.

„Коли зважить ся, що російська армія в тім часї не числила більше ніж 1,400.000 людий, то неприятель був приневолений доповнити браки війсками, які були призначені яко залоги до кріпостий, та війсками, призначеними до операції проти Туреччини.

„Дванайцять російських кріпостий находить ся в руках німецьких і австрійських війск".

*
* *

В СЕРПНИ ПОЛОНЕНО 272.000 МОСКАЛЇВ І ЗДОБУТО ПОНАД 2.300 ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 1. вересня. — Німецький ґенеральний штаб подає урядово отсї вісти про страти Москалїв протягом місяця серпня:

„Протягом місяця серпня полонили союзні війска на східнім і полудново-східнім тереиї війни з Росією 271.839 жовнїрів, між ними около 2.000 офіцирів.

„В тімсамім часї здобули союзні війска понад 2.300 гармат і величезне число машинових крісів та ріжних воєнних матеріялів.

„Около 20.000 полонених і 827 гармат попало ся в наші руки при здобутю Ковна. В Ново-Ґеорґієвску полонили ми 90.000 жовнїрів, між ними 15 ґенералів і понад 1.000 инших офіцирів. Число здобутих гармат в тій кріпости виносить около 1.200. Дотепер начислено також 150 машинових крісів, але численє ще не докінчене. В Ковні численє здобутих машинових крісів ще зовсїм не розпочало ся".

*
* *

АВСТРІЙСЬКІ ВІЙСКА ПОЛОНИЛИ ЗА ПОСЛЇДНІ ЧОТИРИ МІСЯЦЇ 644.600 МОСКАЛЇВ І ЗДОБУЛИ 394 ГАРМАТИ ТА 1.275 МАШИНОВИХ КРІСІВ.

ВІДЕНЬ, 1. вересня. — Міністерство війни оголосило отсї дати про страти Москалїв:

„Загальне число Москалїв, полонених австрійськими арміями в часї від 2-го мая аж дотепер, виносить 642.500 салдатів і 2.100 офіцирів. Число здобутих гармат виносить 394, а машинових крісів 1.275".

На загальне число 1,100.000 Москалїв полонених німецькими і австрійськими війсками протягом послїдних чотирох місяців, припадає на Австрійців більше ніж половина.

ЛУЦК ЗДОБУТИЙ.

ВІДЕНЬ, 1. вересня. — Кріпость Луцк, яка творила враз з кріпостями Ровном і Дубном трикутник, котрий мав служити для охорони Волини перед нападом Австрії з Галичини, опинила ся в руках союзників. Австрійські війска взяли кріпость приступом.

Міністерство війни оголосило отсї вісти:

„Кріпость Луцк вже від вчера находить ся в наших руках. Вчера пополудни 59 полк піхоти виконав від півночи напад, здобуваючи в боротьбі на багнети зелїзничу стацію і касарні. Вечером цїле вже місто було очищене з неприятеля, який утїк з міста в напрямі на полудне і полудневий схід в напрямі Дубна".

Місто Луцк числило перед війною около 20.000 мешканців. Разом з Дубном і Ровном творив Луцк трикутник кріпостий, який мав під зглядом воєнним велике значінє. На случай війни сей трикутник мав уможливити Росії концентрацію (згромадженє) війск, призначених до поступу на Галичину. І се дійсно мало місце на початку війни між Австрією і Росією. Знова на случай наступу австрійської армії сей трикутник мав служити за охорону передівсім волинської ґубернії, а тимсамим здержати похід неприятеля на Київ.

Росія видала в послїдних роках значні грошеві суми на уліпшенє і скріпленє фортів отсих кріпостий.

Кріпость Луцк взяли австрійські війска приступом. Такасама доля зустріне небаром також і Дубно та Ровно.

НАД СТИРОМ ПОЛОНЕНО 2.200 МОСКАЛЇВ.

ВІДЕНЬ, 1. вересня. — Цїла область між Бугом а Стиром є очищена з Москалїв. По втратї Луцка і оборонної лінії коло Білого Каменя Москалї уступили на правий берег Стиру в напрямі Бродів.

Урядове донесенє подає отсї вісти:

„На полудне від Луцка а між Бродами Москалї були приневолені переправити ся на східний берег Стиру. Притім стратили Москалї 36 офіцирів і 2.200 салдатів".

КОЛО БІЛОГО КАМЕНЯ АРМІЯ БЕМ-ЕРМОЛІЯ ПЕРЕЛОМИЛА РОСІЙСЬКУ ЛІНІЮ.

ВІДЕНЬ, 1. вересня. — Великі успіхи осягнула нині армія Бем-Ермолія, якій удало ся коло Білого Каменя переломити російську оборонну лінію.

Урядове донесенє звучить:

„Коло Білого Каменя (на полудневий захід від Бродів) армія Бем-Ермолія переломила сильно укріплену російську лінію на просторі 20 кільометрів. Отся побіда і здобутє Луцка приневолили російську армію до загального відвороту за ріку Стир".

ЗАНЯТЄ БРОДІВ.

ВІДЕНЬ, 2. вересня. — Армія ґен. Бем-Ермолія перейшла здовж горішного бігу ріки Стиру і заняла місто Броди.

Урядове донесенє є отсього змісту:

„Вчера війска ґен. Бем-Ермолія війшли до міста Бродів. Відтак на північний схід від Бродів австрійські війска перейшли російську границю і посувають ся в напрямі здовж зелїзничого шляху, що веде до Дубна".

Місто Броди було послїдним осідком головної кватири російських армій в Галичині.

ЗДОБУТЄ ЗБОРОВА.

ВІДЕНЬ, 1. вересня. — Часть війск, які заняли були Золочів, посунула ся здовж зелїзничого шляху дальше на схід в напрямі Тернополя.

Урядовий звіт звучить:

„Нині перед полуднем німецькі війска під командою ґен. Ботмера взяли приступом Зборів і прогнали Москалїв в напрямі на північний схід".

АРМІЯ БОТМЕРА ПІД ТЕРНОПОЛЕМ

ВІДЕНЬ, 2. вересня. — Союзні війска під командою ґен. Ботмера, які здобули Зборів, посувають ся у північно-східнім напрямі дальше наперед.

Урядове донесенє звучить:

„Війска ґен. Ботмера, розбивши Москалїв на північ від Зборова, посунули ся на північ в напрямі Залозець, а на сході зближили ся до міста Тернополя".

БИТВА НА ПІВНІЧ ВІД БУЧАЧА.

ВІДЕНЬ, 1. вересня. — Москалї, які одержали були нові скріпленя, робили зусиля, щоби здержати над Стрипою дальший нохід союзних війск на схід. Однак союзним війскам удало ся переломити російську лінію над Стрипою, задаючи неприятелеви великі втрати.

Міністерство війни доносить:

„На північ від Бучача війска під командою ґен. Пфлянцера зломили опір російської армії і прогнали її дальше на схід в напрямі ріки Серета.

„Також на схід від Козови союзні війска розбили російські відділи, проганяючи їх кілька кільометрів дальше на схід".

СОЮЗНІ ВІЙСКА НАД СЕРЕТОМ.

ВІДЕНЬ, 2. вересня. — Російські війска утікають дальше на схід. Всї становища між Стрипою а Серетом находять ся в руках союзних війск.

Австрійський ґенеральний штаб доносить:

„Армія ґен. Пфлянцера побила вчера Москалїв також і над долїшною Стрипою. Москалї були приневолені опорожнити цїлу свою оборонну лінію над Стрипою і уступити за Серет".

Над Серетом відбудеть ся відай послїдна битва на галицькій території. Над Серетом є положені отсї важнійші міста і місточка: Чортків, Струсів, Тернопіль, Зборів і Залізці.

—o—

ДВА ФОРТИ ҐРОДНА ЗДОБУТІ. — 650 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 2. вересня. — Головна німецька кватира оголосила, що німецькі війска здобули нині два зовнішні форти кріпости Ґродна.

Урядове донесенє звучить:

„На західнім фронтї кріпости Ґродна німецькі війска переломили зовнішну лінію укріплень. Північно-німецькі полки краєвої оборони вчера вечером взяли приступом форт ч. 4, положений на північ від дороги, яка веде з Домброви до Ґродна. Залога, зложена з 500 людий, попала ся в полон. Пізно в ночи баденські війска здобули форт ч. 4 а, який лежить ще дальше на північ. Тут полонили ми залогу, яка складала ся з 150 жовнїрів. Прочі західні форти опісля Москалї також опорожнили".

ЗЕЛЇЗНИЧИЙ ШЛЯХ МІЖ ҐРОДНОМ А ВИЛЬНОЮ В РУКАХ НІМЦЇВ. — 1.000 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 2. вересня. — Головний зелїзничий шлях між Ґродном а Вильною находить ся вже в посїданю німецьких війск. Німецькі війска посувають ся дальше на схід в напрямі Ліди.

Урядове донесенє звучить:

„На північний схід від Ґродна німецькі війска заняли місцевість Орани і перейшли головний зелїзничий шлях (Варшава-Петроград). Понад 1.000 Москалїв дістало ся в полон. Для російської армії, яка находить ся в Ґродні, грозить велика небезпека, коли ще завчасу не уступить на схід".

НА СХІД ВІД БЯЛОВЄЖА МОСКАЛЇ СТРАТИЛИ 3.070 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 2. вересня. — Армія князя Леопольда посуває ся чимраз дальше на схід в напрямі Вілковіска. Москалї з великими стратами уступають назад.

Головна німецька кватира доносить:

„На схід від лїсів Бяловєжа перейшли війска під командою баварського князя Леопольда ріку Свіслоч (на полудневий схід від Одельска). В битві, яка вчера тривала майже цїлий день, Москалї стратили 3.070 в полонених, 1 тяжку гармату і 3 машинові кріси. В додатку до сего, добуто з болота три гармати, які Москалї покинули, утїкаючи з Оссівця".

—o—

МОСКАЛЇ ПАЛЯТЬ В БЕСАРАБІЇ СЕЛА.

ВІДЕНЬ, 2. вересня. — Урядові вісти, які надійшли з австрійської головної кватири на Буковині, доносять отсе:

„За російською оборонною лінією в Бесарабії богато сіл стоїть в огни".

Вісти про нищенє і паленє сіл та міст Москалями повторяють ся в послїднім часї чимраз частійше. Урядові донесеня про спаленє Бреста лит., Золочева і про нищенє сіл дають доказ, що Москалї, коли стратили всяку надію на ліпшу зміну воєнних операцій, імили ся способу, якого уживали перед 100 лїтами у війні з Наполеоном.

Як цїль Москалї думають через те осягнути? Отже в першій мірі має се воєнне значінє. Через паленє сіл і міст та знищенє доріг і зелїзниць дальший похід німецьких союзників на схід може бути значно утруднений. Друга цїль є ще дальша. Іменно, коли Москалї набрали переконаня, що їм раз на все прийдеть ся стратити ті землї, то в їх інтересї лежить, щоби підкопати економічно свого будучого сусіда. А се осягнуть вони у значній мірі через нищенє сіл і міст та через вивезенє великої части населеня, яким скольонізують державні землї в глибині Росії.

ЗДОБУТЄ ПЕТРОҐРАДУ І КИЄВА — ЦЇЛЬ ДАЛЬШОГО НАСТУПУ СОЮЗНИХ ВІЙСК.

ЛОНДОН, 2. вересня. — З Петроґраду наспіли до англійської часописи „Лондон Морнінґ Пост" отсї вісти:

„Північна армія німецьких союзників, яка зближає ся на цїлій лінії до ріки Дини, має яко безпосередну цїль здобутє Риґи, щоби відтак вдарити на Петроград. Полуднева армія наступає, маючи на цїли Київ.

„Ріжні вісти, які надходять з Німеччини, вказують на се, що сили Німеччини щодо засобів в людях є вичерпані. Однак такі вісти не зовсїм заслугують на віру. Инші іменно донесеня вказують на те, що Німеччина велику часть своїх найліпших війск держить в резерві, призначуючи їх до війни в другім роцї. Тесаме відносить ся і до офіцирів".

ГОЛОВНИЙ ШЕФ РОСІЙСЬКОГО ШТАБУ „ПЕРЕНЕСЕНИЙ".

ПЕТРОҐРАД, 2. вересня. — Вчера оголошено урядово, що шеф російського ґенерального штабу ґен. Янушкевич зістав перенесений на Кавказ в характері заступника намісника. Його наслїдником іменований ґен. Алексієв, дотеперішний командант війск на півночи.

Команду над північними арміями обняв ґен. Рузский.

Нові зміни на начальних становищах військових сьвідчать знова про дальші неудачі російської армії. Ґен. Янушкевич, який ще до недавна уходив за найспосібнійшого російського ґенерала і за праву руку Николи Николаєвича, попав в неласку і зістав перенесений на підрядне становище.

Телеґрама з Парижа доносить, що кількох високих офіцирів з французького і англійського штабу мають доповнити російський ґенеральний штаб і взяти в свої руки провід в дальшій воєнній кампанії в Галичині.

—o—

В ТУРЕЧЧИНІ:

АНГЛІЙЦЇ ПОЗІСТАВИЛИ 20.000 ТРУПІВ НА ПОБОЄВИЩИ.

БЕРЛІН, 2. вересня. — Майже цїла англійська армія, яку висаджено коло Шувля Бай, на півострові Ґаліполї, є знищена. Тисячі непогребаних трупів лежать на побоєвищи. Послїдні страти Англійців на Ґаліполї оцінюють на 55.000 людий і 500 офіцирів. Около 20.000 стратили Англійцї в самих убитих. В останних часах вибухла у війску союзників червінка.

Турецькі страти є також досить великі, але настрій серед турецького війска є знаменитий.

З приводу великої побіди над Англійцями відбуло ся в Царгороді велике народне торжество.

РОДИМЦЇ! ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.00 per year	на рік $2.00
$1.00 per 6 months	на пів року $1.00
0.75 per 3 months	на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:	В місті Jersey City, до Канади і других країв:
$3.00 per year	на рік $3.00
$1.50 per 6 months	на пів року $1.50
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

УКРАЇНСЬКА ПРОВІНЦІЯ В АВСТРІЇ.

Теперішна війна повинна принести українському народови якісь важнійші успіхи. Відай жаден нарід в теперішній війні не поніс таких великих жертв у майні, крови і в тяжких страданях як український. Як же міг би він вийти з тої найбільшої з воєн в цілій історії з голими руками?!! Се тяжко і припустити.

Кождий Українець бажав би собі, щоби ся війна принесла освободжене цілої України. Вільна, самостійна Україна — се наш ідеал, се остаточна ціль наших змагань і домагань. Одначе все мусимо числити ся з тим, що найбільше можемо осягнути в дану хвилю.

Ми знаємо, що повну независимість цілої України можемо осягнути по цілковитім зломаню Росії і, розуміє ся, за згодою тих держав, котрі будуть мати рішаючий голос на мировій конференції.

Звісна річ, що Росія є вже тепер побита та значно ослаблена, одначе годі ще говорити навіть з малою певностю про повний розгром Росії та про недалеке освободжене України з російської неволі.

Надія може бути, але політика не опирає ся на надіях, а на фактах.

* *
*

Фактом є, що австрійсько-німецька армія може пійти на Україну і вже в телеграмах про сей похід говорить ся, одначе також фактом є, що той похід був би вельми тяжкий. Вкажемо на такі причини сих перепон як: 1) ослаблене австрійсько-німецьких армій (кожда держава у своїх звітах прибільшує страти неприятеля, одначе свої страти або зменьшує або подає вірно, а зі звітів Німеччини й Австро-Угорщини про їх страти виходить теж, що вони дуже великі!); 2) спосіб воюваня Москалів при уступлюваню на схід, який полягає в тім, що неприятелеви не лишають вони ані поживи, ані худоби, ані будівель; забирають инколи і населене так, що завойовник займає немов дику пустиню; 3) непевність зі сторони балканських держав і — вкінци 4) перемучене населеня дотеперішною війною і цілком зрозуміле його бажане мира, мира в як найкоротшім часі.

Коли звaжити холодно ті перепони, то і нині, в навечере походу на Україну, — можна сумнівати ся, чи він буде на ділі і, чи буде на такі розміри, що принiс би освободжене оружем цілої України, що стогне під московським ярмом.

Кажемо, що не є виключена можливість, що сей похід спинить ся в короткім часі.

На се можуть вплинути не лише згадані перепони, але також і мирові заходи, які — як можна сподівати ся — прибрали вже поважний характер.

* *
*

Припустім, що війна скінчить ся скоро, до яких кількох тижнів, в яких австрійсько-німецька армія вспіє занятн лише незначну частину наших земель зпід Росії.

Що буде тоді? Що стане ся з українськими землями по війні?

Найімовірнійше, що тоді наші землі дальше будуть поділені між Австро-Угорщину і Росію, хиба з тою ріжницею, що Австро-Угорщина мала би їх більше перед війною.

Була би се зміна, але мала.

Тоді мусимо вже числити ся з дійсностю, що нашого ідеалу не осягнемо ще тепер, але се ще не повинно знеохочувати. В кождім разі ми повинні стреміти до того, щоби український нарід осягнув, — у межах спроможности, — як найбільші успіхи з тої війни.

* *
*

Зокрема в сій статі хочемо вказати на те, чого Українці можуть і повинні вже тепер, а відтак і підчас мирових переговорів та по заключеню мира, домагати ся від Австрії, зглядно від Австро-Угорщини, — на случай, як і по війні остав би ся поділ українських земель (хоч би і трохи змінений) між дві сусідні держави — Австро-Угорщину і Росію.

На сей случай Українці мусять бути вже тепер готові, аби не заскочили їх несподіванки, які безперечно готовлять вже для них сусіди Поляки.

Припускаємо, що наші посли і взагалі українські провідники в Австрії на се готові. У віденськім „Ділі" читали ми про наради Загальної Української Ради над будучим устроєм українських земель в Австрії. Крім того заходом З. У. Ради появила ся праця д-ра Михайла Лозинського п. з. „Утворене українського коронного краю в Австрії" в українській і німецькій мові, яка — як вже з самого заголовку виходить — про се власне говорить.

Безперечно, що се ще було би мало. Заходів у так важній справі повинно бути далеко більше.

Чи українські провідники в Австрії дійсно поробили в тій справі всі потрібні заходи і чи мають вже на се приречення чи заневнення правительства, під сю хвилю ми тут не знаємо. Але сподіваємо ся, що так воно є.

Що всего не оголошують, на се можуть бути важні причини, хоч би й се, що покищо ще завчасно на яву виступати з приреченем на самоуправу українського краю в Австрії, коли ще не скінчені рахунки, звязані з надією на більші успіхи, на відбудоване самостійної України: а друге, що не слід зраджувати плянів противникови, аби не приготовив уже згори сильного відпору проти них.

* *
*

Кождий Українець мусить признати, що се справа занадто важна, аби можна з нею ждати в безконечність.

Се справа нашої будучности, нашого національного житя і його розвитку.

Тому то також обходить вона весь загал українського народа. Не лише в рідним краю, але й тут, на чужій землі, — в Америці.

Всюди мусять Українці грімко піднести загально-народне домагане утвореня української провінції в Австрії, зглядно в Австро-Угорщині.

* *
*

Се розуміємо в той спосіб, щоби всі українські землі, які будуть в Австрії, зглядно в Австро-Угорщині, злучити в один національний край і дати йому як найширшу самоуправу.

А можливе се в один з отсих трох способів:

а) Східну Галичину з Лемківщиною, північно-західну часть Буковини, північно-східну часть Угорщини і новоздобуті українські землі лучить ся в одну українську провінцію яко складову часть цілої австро-угорської монархії (як тепер Босна й Герцеґовина).

б) Угорщина зрікає ся своїх прав до угорської Руси і з усіх згаданих українських земель творить ся одну українську провінцію яко складову часть австрійської держави.

в) Коли се не вдасть ся ізза опору Угорщини та з уваги на ґеоґрафічне положене угорської Руси, то Австрія творить окрему українську провінцію лише з тих земель, які є тепер під нею і які ще займе від Росії, а Угорщина творить у себе таку провінцію з угорської Руси.

* *
*

Се перше і найважнійше наше домагане до Австрії, яке можемо їй поставити, коли маємо звязати з нею будучність українського народа.

Щоби Австрія поперла інтерес наш, а зрозуміла свій, — треба праці і заходів з української сторони.

Те, що Українці в Австрії станули рішучо по її стороні і навіть добровільно пійшли за неї проти Росії, а Українці на Україні у тій тяжкій хвили забули недолю українського народа в Австрії за довгі літа аж до війни та відносили ся до держави Габсбурґів прихильно, повинно найти признане не лише на словах, але і на ділі. Українці в Австрії, а таксамо й на Угорщині, повинні одержати повну свободу; повинні дістати народну самоуправу; повинні стати вільними горожанами, які користають з конституції як найширше.

На могилах, якими встелена наша Галичина, Буковина, наші Карпати й угорська Русь, — повинна встати воля.

За сю волю заплатили Українці кровю, кістьми і становищем цілого народа, яке заняв у сучасній війні.

Тому то ся довго вижидана воля їм належить ся. Але і те, що належить ся, инколи треба взяти — як не дипльоматичною дорогою, то боротьбою.

Се повинно знати австрійське правительство від наших провідників і від загалу Українців в Австрії та на чужині уже тепер, а коли буде знати і бачити приготоване до можливої боротьби, то скорше згодить ся на домаганя та задоволить їх як слід.

ДАР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

1. **Джерзі Сіти, Н. Дж.** Урядники У. Н. Союза, редактори „Свободи" і персонал друкарні „Свободи" зложили: Ядловський Семен, Угорчак Михайло, Стеткевич Осип, Савка Андрій, Лотоцький Володимир і Дуткевич Богдан по $5.00; Книгиницький Володимир, Щур Іван, Шостак Андрій, Гаврилів Павло, Сілецький Йосиф, Маційовський Петро, Смакула Михайло, Гладкий Стефан, Сандович Василь, Джмелик Андрій і Костецький Володимир по $1.00; Навчак Іван, Стахурський Лука і Туренчак Василь по 50 цнт. — Разом **$42.50**

2. **Джерзи Сіти, Н. Дж.** Трох братів: П., М. і В. Цаповські жертвували з радости, що за час війни одержали першу вістку від своїх родичів в Конюшках (пов. Рогатин), яко офіру для наших братів-борців за волю України — Січових Стрільців по $1.00. — Разом **$3.00**

3. **Несквгонінг, Па.** Артемій Марко Дарвай жертвував **$0.75**

ЗАГАЛЬНА КВОТА $46.25.

ЖЕРТВИ
НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

Прислали дальше:

506. **Сімсбури, Конн.** Прокіп Шаваровський і Марія Салій жертвували на вдови і сироти в старім краю по $1.00. — Разом **$2.00**

507. **Акрон, Огайо.** Хвальна Редакціє! Дня 28. серпня с. р. відбуло ся весіле нашого Русина Антона Сироїда в Акрон, Огайо. У відповідній хвили я забрав голос і попросив весільних гостий о запомогу для наших вдів і сиріт у старім краю. Ніхто не був тому противний і радо складали свої жертви, хто що міг. Були там люди з ріжних товариств і вони просили, аби я відіслав зібрані жертви до „Свободи". Я дуже радо сповняю їх волю і прошу в імени всіх жертводавців помістити їх назвиска в своїй цінній газеті, аби кождий з них знав, на що він дав і що гроші зістали заслані там, де належить ся. Я оттак пишу, бо дехто собі шепче: „Він гроші збере, але не знати, чи відішле". — Тож я прошу ще раз виписати всіх в газеті, як звичайно Ви подасте, хто дав, кілько дав, де дав, на що дав і при якій нагоді. Ось імена наших жертводавців: Іван Малицкевич (котрий занимав ся збіркою), Іван Гут Кульчицький (помічник-колектора) і Іван Пільгуй по 50 цнт.; Михайло Стельмах, Василь Шляхетка, Василь Косач, Константин Сироїд, А. Галамай, Іван Смурик, Микола Мартиняк, Йосиф Баранецький і Василь Куцик по 25 цнт.; Йосиф Борсук, Василь Хлистак і Василь Пацкан по 20 цнт.; Йосиф Баран 15 цнт.; Василь Балай, Олекса Кудера, Іван Мандяк, Антін Сироїд, Ілько Сироїд, Василь Мечківський і 3 Англійці: Джордж Бусий, Гарри Брус і Едвард Кубріш по 10 цнт.; Петро Цар 5 цнт. — Разом **$5.45**
З поважанем, Іван Малицкевич.

508. **Геркімер, Н. Й.** Дня 26. серпня с. р., як австрійські 42-центиметрові гармати здобували Брест Литовський, то сполошили там бузька. Той бузьок залетів зі страху аж до Геркімер, Н. Й., до Василя Насипаного і приніс йому красну донечку, котра на саме Успеніє Пресв. Богородиці отримала імя Марії. Її отець Василь і мати Ева запросили собі кількох чесних гостий і при забаві згадали також за бідні вдови і сироти в старім краю, котрим війна пожерла батьків, а лютий ворог Москаль зрабував остатний кавалочок хліба. Для тих наших нещасних родимців на заклик Р. О. зложили жертви отсі добродії: Василь Насипаний (батько дитини) $2.00; Іван Лебідь $1.00; О. Корендович, Ксеня Корендович, М. Вундик і Р. О. по 50 цнт.; В. Кузяк 30 цнт.; І. Небора́чик і І. Фіра по 25 цнт.; М. Глоговський, Т. Чибик і П. Богуцький по 20 цнт.; на оплату почти зложено дрібними датками 10 цнт. — Разом **$6.40**

Всім жертводавцям складаю сердечну подяку. — Гість.

509. **Рочестер, Н. Й.** На балі Тов. „Зап. Січ" зложили на Фонд визволеня України слідуючі добродії: Іван Риманий $1.00; Настя Свередова, Настя Залецька, Микола Луцишин, Микола Стецюк і Василь Панчак по 50 цнт.; Возняк Павло, Яцко Рубаха, Іван Претула, Дмитро Щерба, Кость Корий, Марко Дмитро, Мих. Шурґа, Микола Лахман, Іван Романчук, Василь Андрейчук, Дмитро Когут, Осип Братанчик, Іван Андріїв, Андрейчук Михайло, Василь Тимко, Стецюра Антін, Іван Фіцер, Яцко Щур, Дмитро Федоришин, Рига Микола, Тимко Кісіль, Залецький Микола, Микола Перчик (стар.), Іван Легкий, Іван Луцишин, Антін Федоришин, Яць Луців і Прокіп Стеценко по 25 цнт.; дрібними датками 75 цнт. Разом $11.35. За пересилку заплачено 20 цнт. — Остало **$11.15**

Збіркою заняли ся П. Стеценко і М. Залецький. Всім жертводавцям щира подяка. — П. Стеценко.

510. **Сиракюз, Н. Й.** Хвальна Редакціє! Висилаю до Вас гроші з нашого віча, котре відбуло ся дня 4. липня с. р. Зібрано всіх гроший на вічу і при всяких нагодах $36.05; по оплаченю коштів зістало **$33.85**

Я предсідатель сего віча висилаю ті гроші, а допись і поіменний виказ жертводавців вишлють пізнійше наші секретарі. Поздоровляю Високоповажану Редакцію і остаю з поважанем — Д. Матвіїв.

511. **Алентавн, Па.** В. Урбанський жертвував на вдови і сироти з нагоди освободженя міста Бучача **$1.00**

512. **Нюарк, Н. Дж.** Іван Перепічка зложив жертву на Фонд визволеня України, зібрану на хрестинах у Михайла Глуханіка, в квоті $2.00. Збіркою заняли ся І. Перепічка і М. Фатюк. Сю збірку зібрано помимо опозиції москвофілів, які виступають з цілою заїлостию проти Фонду визволеня України. Кромі сего І. Перепічка зложив на Фонд визволеня України $2.00 від Таццки Довжинської і Марії Довжинської з Нюарк, Н. Дж. — Разом **$4.00**

Процент за серпень 1915 р. **$1.02**

Сума оголошена в сім числі „Свободи" виносить $64.87. Оголошено в ч. 103. „Свободи" $21.596.57.

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $21.661.44.

При всяких нагодах: на вічах, на зборах, при роботі, на забавах, на весілях, хрестинах і т. д. памятаймо про жертви теперішної війни у нашім рідним краю та збираймо як найбільше жертв на ту сьвяту ціль народну!

МИРОВІ ЗАХОДИ.

Ледви рознесла ся вістка про успіх Злучених Держав в переправах з Німеччиною з приводу затопленя американських горожан на анґлійських пасажирських кораблях, як зараз прийшла друга — про мирові заходи з почину папи римського Венедикта XV. і президента Злучених Держав Вудрова Вілсона.

Читачі часописий привикли чутки про мир приймати спокійно або і з легковажанєм тому, що бачили, як вони пропадають безслідно та, що воюючі народи таксамо їх приймають як вони.

Але як вістка про вибух загально-европейської війни таксамо і вістка про застановлене війни а зачаток мирових переговорів може прийти тепер вже кождої хвилі, нагло і несподівано.

Всетаки хоч се була би й несподівана вістка, то вона є вижидана нетерпеливо вже 14-тий місяць, і без сумніву більше викличе вона вдоволеня і радости ніж вістка про вибух війни викликала завзятя.

Довгий час війни, яка держить в ланцах неволі сотки мілїонів найкультурнійших людий сьвіта, а щодня забирає житє тисячам молодців і нищить людський достаток, перемучив уже цілий сьвіт, а особливо воюючі народи. І хто старає ся збагнути їх настрій, читаючи те, що вони пишуть, що вони тепер відчувають, то зрозуміє, що ніхто їм красного дару не може принести від — мира.

Мир — се тепер бажанє цілого сьвіта. Всі народи тужать до нього. Навіть ті, що по війні сподівали ся великих успіхів, а ще їх не осягнули, і ті з тугою вижидають першого дня мира. Навіть Українці радісно привитають сей день, бо скінчить ся криваве пекло і та руїна, яка спала на них з війною.

* *
*

Дня 2-ого вересня явив ся у президента Вілсона у Вашінґтоні кардинал Ґіббонс, голова римсько-католицької церкви у Злучених Державах зі спеціяльним післанництвом від папи римського в справі европейського мира.

Відбув він довшу нараду з президентом Вілсоном а опісля з державним секретарем Ленсінґом і відїхав, як казав, з Білого Дому дуже вдоволений. Представникам преси не хотів говорити подробиць своїх переговорів, але згадав, що є як найкращі вигляди на скорий мир в Европі, до якого дадуть почин: папа римський і президент Вілсон. Одначе деякі нюйорські дневники подали вже і кілька подробиць з тих розмов у Вашінґтоні про почини до мира, які — як пишуть, — дістали від особи, що стоїть близько кардинала Ґіббонса.

З тих подробиць виходило би, що папа римський своє предложене в справі мира робить за відомостю Австрії, яка порозуміваля ся в тій справі з Німеччиною.

Папа римський бажав би собі, щоби президент Вілсон наперед предложив всім воюючим державам, аби згодили ся зараз на завішенє оружя (роз'єм), в часі котрого жадна сторона не сьміє робити жадних рухів військ ані воєнних приготовань.

Гадку скорого завішеня оружя піддає папа тому, щоби переконати ся про добру волю воюючих, а зокрема союзників (Анґлії, Франції, Росії). Коли союзники відмовлять ся, то папа не гадає робити другої проби.

Колиж би загальна згода на завішенє оружя удала ся, то папа, як подають, має мати вже услівя мира, які є до принятя для обох сторін.

Німеччина після тих вісток годила би ся на такі услівя:

1. Вільна Польща, з російської Польщі та частини Польщі австрійської (значить західної Галичин) і кусника Польщі німецької.
2. Повна свобода на всіх морях земської кулі.
3. Свобода для жидів у всіх краях.
4. Бесарабію Росія має дати Румунії.
5. Австро-Угорщина має мати переважаючий вплив на Балканськім півострові.
6. Бельґія має бути знова самостійною державою.
7. Франція задержить свої землі, а Німеччина свої здовж французько-німецької границі, так як було перед війною.
8. Німеччина має одержати назад всі свої кольонії, заняті підчас війни її неприятелем.
9. Союзники мають заплатити Німеччині грошеве відшкодоване.

Отсе було би 9 точок, які нібито ставить Німеччина. Зазначуємо, що не говорить того ані папа, ані Ґіббонс, ані Вілсон, лише подала їх якась особа, що буцімто близше жиє з Ґіббонсом. З уваги на те годі привязувати до сеї нібито програми якусь більшу вагу.

І дійсно виглядають вони на довільно зложені стороннім чоловіком.

Вкажемо хоч би на такі сьмішности, що побідники не то, що не мають нічого дістати по війні, але ще мають стратити в користь нової Польщі. Крім того нові землі від Росії має дістати Румунія за невтральність, а ті держави, що випрали — нічого.

Німеччина буцімто хоче лише гроший за свої величезні страти в людях і свободи для всіх на морях, а Австрія лише більшого впливу на Балкані.

Чи се імовірне? Чи за те вкладали мілїонові жертви в людях? Чи на те Австрія встелила Галичину трупами, аби її часть віддати Польщі? Чи на те в Польщі згинуло тільки Німців і Австрійців, щоби творити незалежну Польщу?

Так спитаємо ся не ми, бо ми Полякам не перечимо самостійної Польщі, але — Німці, а вони вже питають ся.

Тому то всі ті точки виглядають сумнівно.

* *
*

Загалом, вигляд того пляну виглядає, наче би його зроблено в Італії, Франції й Росії, або в усіх на спілку.

Перемучена Австрія й Німеччина є жадна мира, але ті три держави далеко більше перемучені і тому радше можна сподівати ся мирових виступів від них, а ще з такими плянами як повисший.

При мирових переговорах потрібні взаїмні уступки, але не згори і то на таку велику скалю, та ще й зі сторони побідників.

* *
*

Який би мир не був, хоч би і в теперішну пору, ми сподіваємо ся лишних часів для нашого народа.

Свобода повинна засвітати Українцям не лише в Австро-Угорщині, але і в Росії, де розбита і зломана стара Росія мусить відкликнути ся до загалу населеня по сьвіжі сили до внутрішного житя, а мусить відкликати ся з новим маніфестом свободи, який дасть волю всім, також і українському народови.

ЛИСТИ З РІДНОГО КРАЮ.

I.

Лист з села Конюшки, повіт Рогатин, писаний дня 24. липня 1915 до Йосифа Цаповського в Спрінґ Валлей, Н. Й.

Коханий Сину! Ми з ласки Господа Бога здорові. Пережилисьмо дуже тяжкий рік і то з неприятелем, що обходив ся з нами гірше бісурменів. **Безсердечні Москалі виривали нам останний кусник хліба з губи.** Тяжко було зїсти ложку страви. Цілий рік як день так ніч була повна хата і подвірє. В керници води недоставало. Всіх московських насильств не дасть ся описати. **Міста і села попалили, дзвони забрали, худобу зрабували, людий (між ними богато Жидів) забрали до Росії, млини попалили і горальні і бровари — загалом всьо. По містах голод. Кільоґрам муки коштує 2 корони, кільоґрам мяса 2 корони. кільоґрам солонини 3 корони. Тепер вибухла велика слабість — холєра. Всюди лежать трупи, тисячі убитих; їх не закопують добре, а з того псуєть ся воздух. Люди вмирають — найбільше по містах. В Конюшках умерло за тиждень 10 людий, в Рогатині вмирає денно по 70 людий. В цілій околици бісить ся холєра і нищить людий більше ніж сама війна.**

Перед трома тижнями прийшли до нас Прусаки і прогнали Москалів. У нас була велика битва під Обельницею. Дві доби грали канони. З нашої стайні стріляли з машинових крісів; у нас „декували ся" Німці. Все те бачилисьмо на власні очи. Не стало би паперу, щоби всьо описати. Досить було страху і то цілий рік, тай нині ще тому не конець, бо неприятель недалеко, тільки три милї від нас задекував ся (окопав ся) в лїсах і наші не можуть його випрусити. Тепер у нас стоять пруські автомобілї до 50 возів і варстат до реперації. Коли буде конець і що станеть ся — ніхто не знає. Час дуже непевний і страшний. Жнеть ся з ласки Божої з дня на день.

У нас дома еще великої біди нема. Маємо ще пару центів і хліб; маємо одну корову, то молоко є — біди нема. Нас дуже не зрабували, бо все стояли у нас офіцири, то зграя не мала приступу. Наше село не спалене, бо не мали часу; наперла на них пруська патруля і палячі утікли з села.

Коханий Йосифе! Як дістанеш сей лист, то пішли його до Михася, а Михась до Владзя, бо ми до них не маємо адреси. Віцьо вже рік як зістав покликаний і нема о нім жадної вісти, але він при „форвезах", то може ще жиє. Франьо і Юльцьо були в Бресляві і вже рік як нема від них листа. — Оставайте здорові. Ваш батько Іван Цаповський.

II.

Лист з російської неволі, писаний дня 30. мая 1915 до Миколи Кучми у Вінніпеґу, Кан.

Дорогий Шваґре і Ти Сестро Ганусько! Подаю Вам відомість, що я тепер у полоні в Азії. Може Ви знаєте, де брат Юрко і Стефан обертають ся, бо я би-м їх просив о пару долярів. Я трохи слабий, бо дістав-єм ревматизм в ноги. З тому вже 10 місяців як чутки не маю, то не знаю, чи там хто жиє чи ні. Написав би-м Вам більше, але не вільно. Пишіть до мене по руськи, бо тут не вільно інак писати, но по французьки. Пришліть пару долярів. Здоровлю Вас всіх — Ваш Дмитро. Адреса до мене: Дмитро Процків, город Самарканд, 5 полк, 5 рота, Туркестан, Азія. (Дмитро Процків походить з Галичини, з гусятинського повіту, з місточка Хоросткова, а належав до 3. полку кріпосної артилєрії).

III.

Лист з Григорова, писаний дня 7. мая 1915 до Івана Матофія в Като, Па.

Дорогий Мужу! Лист від Тебе, писаний 12. січня, я дістала 5. мая. Я тим листом дуже утішила ся, бо тут говорили, що з Америки всіх вигнали на війну, а навіть казали, що хтось-там форшпаном їхав і Тебе видів. Ми — дякувати Богу — здорові до котрогось часу, а дальше не знати, що з нами буде. Ти в Америці щасливий, бо нічого не видиш, не знаєш, яка тут біда і який страх. О, коби Господь змилував ся, щоби вже як найборше був мир, бо без того то в короткім часї чекає нас страшна хвиля. Озимину сїялисьмо, але що з того: були великі снїги тай всьо випріло. А ярини зовсїм нема, бо велика посуха: вже третий місяць дощ анї не крапне, а морози такі, що на два цалї вода замерзла. У нас тепер дуже прикро. Пуделко сірників коштує 5 копійок, 100 кільоґрамів пшеницї 25 рублїв, 100 кільоґрамів муки пшеничної 45, а дорозина 50 рублїв. Мило, що коштувало 20 сотиків, тепер 70 копійок і то коби єще було! А війско вже 10 місяців є — всюди повно: перше австрійське, а тепер московське. Як була в осени битва межи Явчом а Васичином, то у нас стояли на кватирі Мадяри з кіньми і всьо збіже вистелили під коні. Як кого спитали, хто він є, то хто казав, що Русин, то його зараз взяли і повісили на вербу або розстрілили. То ми казали, що ми Поляки, то нам нїц не казали. А тепер на таке заносить ся, що Бог знає, чи будем жити. Не то, що і слабість недалеко, але то єще що гірпого (але не можна писати). В нашім селї арештували отсих кацапів: Івана Слободу, Федя Возняка, Пилипа Конопка, Олексу Ґнипа, Гриця Возняка і Андрія Возняка, але сей остатний вернув ся, бо був хорий, а як прийшли Москалї, то його зробили війтом, а війта Українця скинули. Межи арештованими є і невинні, як от Грицько Возняк. Він жадної ґазети не читає, хиба релїґійні книжки, а Пилип Конопко тілько розуміє ся на політицї, що вовк на зьвіздах, але що то шкодить показати пальцем на другого і сказати, що він москофіль, а Мадяри зараз закували, а били так немилосерно, що тїло кавалками відпадало. На разї кінчу своє писанє, хотяй і за місяць того не годна описати, що я перевидїла і пережила, але не мож. — Здоровлю Тя сердечно. До побаченя. Твоя жена Параньна Матофій.

To Kiev and the Black Sea.

PETROGRAD, Sept. 1. — East of Vladimir-Volynski von Mackensen's main bodies are concentrated on a narrow front west and north of Lutsk, where the Russians are obstinately disputing every inch of their advance in the Kiev direction.

(N. Y. American and London Times exclusive cable service).

CHICAGO, Sept. 1. — The „Chicago Daily News" prints the following dispatch from a correspondent at Posen (in German Poland) under today's date:

"Petrograd realizes more keenly than any other part of the world how demoralized are the harassed and driven armies of the Tsar. It is known that the Russian capital is already in the early stages of evacuation in view of the expected fall of Riga. If the latter city is captured by the Germans panic will reign in Petrograd.

"But will the German forces actually strike next at the Tsar's capital?

"Politics and not military strategy may decide the objective of the next offensive movement by the German forces. The main Russian armies are apparently in a hopeless position in the Pripet swamps and the Byalowiss forests and are ready to fall to pieces.

"Shall Germany's victorious armies strike at Petrograd or Odessa?

"Petrograd would be the centre of the world's attention if the German armies marched toward it, but even the capture of Petrograd would hardly bring the Russians to their knees.

"To attack Odessa would mean the establishment of a German line of communication to the Black Sea around the Balkan States; it would also establish connections with Turkey and definitely end the doubt about the outcome of the figting at the Dardanelles by making impossible further progress there by the Allies".

(Special to The New York Times).

PETROGRAD, September 2. — In some quarters it was believed to-day that the Austrian movement around Lutsk forecasts an attempt to reach Kiev. The majority of the military critics here, however, believed that the enemy's efforts will next be concentrated in an attempt against Petrograd.

NOTE. — Kiev (Kiyiv) is the capital of the Ukraine (generally known as „Little Russia"). This city has a population of nearly half a million, while the territory of the Ukraine is inhabited by approximately 40 million souls, of whom about 35 millions are Ukrainians by nationality.

The city of Odessa is a port on the Black Sea. Its population is about 750.000. Odessa is the largest city of the Ukraine, moreover, being the greatest commercial port on the Black Sea (known in the history of the Ukraine as a Ukrainian Sea), it is of immense importance for the Ukraine in particular, and for Russia in general.

At present the said Ukrainian Black Sea port is — a port of refuge for the Russian subjects fleeing before the advancing Austro-German armies.

ОГОЛОШЕНЯ НАРОДНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ.

Звертаємо увагу всіх наших Земляків у Злучених Державах і Канаді, що Українська Народна Рада отворила щойно бюро під назвою „Народна Канцелярія" для уділюваня пояснень і інформацій при зносинах зі старим краєм.

До обсягу діланя „Народної Канцелярії" належить:

1) Посередничити в пересилці листів до старого краю. Належитість виносить 25 цнт. (В тій сумі містить ся вже оплата листу до старого краю, оплата листу зі старого краю і оплата листу до посилаючого).

2) Уділювати інформацій і вишукувати місце побуту кревних або знакомих в старім краю. Належитість на покритє коштів, переписки і оголошеня виносить 50 цнт.

3) Посередничити при пересилці гроший до старого краю. Гроші пересилаєть ся через найпевнійші компанії і по найвисшім курсі.

4) Уділювати ради і вказівки в справах спадкових, військових і т. п.

Інформації і ради, які мають значінє для ширшого загалу, будуть стало оголошувані в „Свободі".

„Народна Канцелярія" стоїть в зносинах зі всіми важнійшими комітетами і товариствами в старім краю.

Просимо відноситн ся до нас з повним довірєм. Бюро заложене не для зисків, але для охорони наших земляків перед визиском.

Цїлий чистий зиск з доходів бюра призначений на „Фонд визволеня України".

—o—

Послїдні урядові телєґрами з Відня доносять, що східна Галичина по ріку Серет є вже очищена з Москалів. В російських руках находять ся отже ще отсї повіти: Тернопіль, Збараж, Скалат, Теребовля, Гусятин, Чортків і Борщів. Однак є надія, що за кілька днїв і сї околиці будуть зовсїм вільні від Москалїв. Тому вже тепер можна висилати через Австрію листи і гроші також і до тих повітів, які ще хвилево є в російських руках.

На вислані гроші пересилаємо банкові посьвідки і повідомляємо про висилку окремим письмом ті особи, до яких гроші зістали вислані. Колиб з якихсь причин гроші не могли бути доручені, будуть вони звернені посилаючому.

Всї чеки, монї ордери і листи адресувати і посилати на адресу:

INFORMATION BUREAU,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Народна Канцелярія
„Укр. Нар. Ради" в Америці.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подає ся до відома членам і місцевим урядникам Укр. Нар. Союза, що по день 31-го серпня с. р. вислано нові грамоти на адреси місцевих секретарів до відділів Укр. Нар. Союза, почавши від ч. 1. до ч. 215, тим членам, котрі в якийнебудь спосіб звернули свої старі грамоти до головної канцелярії У. Н. Союза.

Члени висше згаданих відділів, для котрих нових грамот не вислано, є обовязані в як найкоротшім часї свої старі грамоти через секретаря свого відділу звернути до головної канцелярії У. Н. Союза.

Ті члени, котрі потратили свої старі грамоти, мають виповнити просьбу о виданє нової грамоти, котрої друк можуть кождого часу на жаданє отримати з ґоловної канцелярії У. Н. Союза.

По висланю виказів і рахунків за місяць вересень с. р. писанє і висилка грамот буде дальше продовжати ся до відділів У. Н. Союза, почавши від відділу 215 до відділу 402, длятого просить ся членів і місцевих урядників сих відділів бути терпеливими в справі висилки нових грамот, котрі вже кождий відділ сего місяця т. є. вересня отримає.

Рівнож повідомляє ся, що сего місяця вислано нові печатки на адресу місцевих секретарів слїдуючим відділам: 3, 6, 7, 15, 16, 25, 28, 30, 42, 53, 81, 96, 146, 162, 235, 243, 245, 250, 293 і 317. Тим відділам, що надіслали свої замовленя пізнійше, печатки будуть вислані сего місяця, як тільно будуть готові.

Вкінци пригадує ся місцевим секретарям відділів У. Н. Союза, щоби старали ся в як найкоротшім часї стягнути всї старі грамоти від тих членів, котрі їх ще не позвертали до головної канцелярії У. Н. Союза, аби було можна справу нових і старих грамот сего місяця покінчити.

За головний уряд Укр. Нар. Союза:
Мих. Угорчак, гол. рек. секр. У. Н. С.

ВІЧА В СПРАВІ ВІЛЬНОЇ УКРАЇНИ

відбудуть ся:

1) Дня 5. вересня 1915 о год. 5.30 пополудни в Стемфорд, Конн.
2) Дня 6. вересня о год. 2-гій пополудни в Провіденс, Р. Ай.
3) Того самого дня о год. 7-мий вечер в Вунсокет, Р. Ай.

Реферує др. С. Демидчун і инші.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ДАР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ!

В БРОДАХ.

ҐЕНЕРАЛ ЯНУШКЕВИЧ: Вставайте, Ваше височество, поїдемо дальше!
МИКОЛА МИКОЛАЄВИЧ: А все вже готове до утечі?
ЯНУШКЕВИЧ: Гляньте, що все стоїть готове, в порядку!
МИКОЛА МИКОЛАЄВИЧ: Попів бачу, а де війско, гармати, табор?!!
ЯНУШКЕВИЧ: Прокляті Ґерманци забрали, Ваше височество!

AT THE RUSSIAN HEADQUARTERS.

GENERAL (to Nikolai Nikolayevich): Sir, we are ready to start further eastward!
NICOLAI: What is ready? I don't see enything but those priests!!?
GENERAL: That 's all we have an the stock!

ЗАМОВЛЯЙТЕ УКРАЇНСЬКІ ВІДЗНАКИ НА ПАМЯТКУ ТЕПЕРІШНОЇ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ.

Накладом Української Народної Ради в Америці, з осідком в Джерзи Сіти, Н. Дж., появили ся осьтакі відзнаки для американських Українців на памятку теперішної европейської війни:

Ся відбитка представляє відзнаку лише в одній чорній красці, бо инакше її тут не можна представити, але в дійсности відзнака є кольорова і представляє ся так:

По середині є герб галицької України (золотий лев на синім полю), а по боках два прапори: американський та український (також в красках); гори є українська напись: Жертвам війни 1915, під споді англійська напись: Ukrainian Relief Fund (Український Запомоговий Фонд).

Відзнака призначена для ношеня на грудях для кождого Українця і кождої Українки в Злучених Державах.

Одна відзнака коштує 25 цнт., а коли організація або комітет замовляє більшу скількість, то платить за кожду штуку лише 3 ц. (на покрите коштів і пересилки); колиж розпродасть відзнаки по 25 цнт., то має решту вислати до У. Н. Ради на Фонд визволеня України.

Замовленя і переписку висилати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL COUNCIL,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

РОДИМЦІ! СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІНІКСВІЛ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 321, взиває всіх своїх членів, щоби явили ся в суботу 4. вересня о 4-тій годині попол. в домі при Маршаль Стр. ч. 104, де має відбути ся братська нарада в справі віча, котре має ся відбути в неділю. — Е. Черевко, секр.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ ОГОЛОШЕНЯ.

За всі оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободі", редакція не відповідає. Хто замовляє щонебудь з поміщуваних оголошень, нехай звертає ся просто на адресу тої фірми, яка оголошує ся; в „Свободі" належить замовляти лише те, що „Свобода" оголошує від себе. На се треба добре уважати.

Звертаєсь увагу Вп. читачів нашої часописи, що, коли вони висилають замовленя до фірм оголошуючих ся в нашій часописи, роблять се на власне ризико і редакція за се відвічати не може.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

ПОТРЕБУЄМО АҐЕНТІВ В КОЖДІМ МІСТІ ДО РОЗПРОДАЖИ НАШИХ СЬВІТОВОЇ СЛАВИ ПРОДУКТІВ, ЯКИХ ПОТРІБНО У КОЖДІЙ ХАТІ. Можете заробити легко 25—30 долярів а навіть й більше кождого тижня. Не потреба вправи ані капіталу. Можна також займатись сею розпродажею в годинах вільних від праці. Пишіть сейчас за окружом, пробками і контрактом до: Marvel Products Company, 329 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa. 103чс—

ФАРМА НА ПРОДАЖ, оброблена, 75 акрів, 15 акрів ліса а решта поле і пасовиско; 2 коні, 6 коров, 6 ялівок, 2 свині, кури; дім і нова стайня, всякі знаряди рільничі. Близко гр. кат. церков і польських костелів, в сусідстві фабричних міст і в добрім положеню. Ціна $4.600; при купні $2000 а решта на сплату. Голоситись до: Пу Dudar, Box 12, R. 2, Monson, Mass. 102-104

НА ПРОДАЖ гарна 150-акрова фарма, поміжи містами Албані а Гудсон, стейті Ню Йорк; нові будинки і всі тульса, земля першої класи. Ціна $2300.00, вплата $1000.00. — Також фарма 75 акрів $1400.00, вплата $700.00. Пишіть на адресу: Box 775, Chatham, N. Y. 101-104

Пошукую своїх тіточних братів ПЕТРА БІЛЯНЮКА і ГРИЦЬКА ВОЗЬНЯКА. — Петро Білянюк є родом з Добровітки, повіт Коломия і там замешкував. Перед двома роками приїхав до Америки і замешкував десь в Ню Йорку. — Грицько Возняк, походив з Камянок Великих, повіт Коломия. Виїхав до Америки перед 7-ма роками, а працював в углевих майнах перед 6-ма роками в місцевости Сентрал, Па. Хто би про них знав, або вони самі, зволить ласкаво зголоситись на адресу: Peter Shkwiruk, 127 — 2nd Street, Passaic, N. J. 104-107

Орина Угринович пошукує свого брата СЕМКА ЛИШКА і швагра ГРИЦЯ ЯНУША. Вони походять з села Гербутів, пов. Рогатин. Перебували в Ніаґ. Фолс, Н. Й. Від двох років не маю о них вістки. Хто би про них знав або вони самі, зволить зголоситись до: Oryna Uhrynowycz, 209 Springfield Ave., Newark, N. J. 104

Пошукую свого брата, СТЕФАНА НОСИК, зі села Воскресенць, п. Рогатин. 4 роки як приїхав з краю, мав перебувати спочатку в Ню Йорку а пізнійше виїхати до Канади. Хто би о нім знав, чи він сам, нехай напише на адресу: Jawdocha Nosyk, 156 — 1st St., Elizabeth, N. J. 104-106

Пошукую своєї сестри ГАНЬКИ ТОДОРЧУЧКИ, з села Хартонівки, пов. Заліщики, Гал. Приїхала до Ню Йорку перед 6-ма роками. Тут віддалась замуж. Хто би про ню знав, або вона сама, нехай донесе на адресу: Hawrylo Szkrabek, P. O. Box 209, Whitby, Ont., Can. 104-106

РОДИМЦІ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКР. НАР. СОЮЗА!

Вже вийшла з друку дуже весела оперета в 3-ох діях

ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

написав Антоній Ів. Нагорянський.

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 4 женщини і 8 мущин. — Ціна за прим. 25 цнт., за 12 примірників $2.25.

Шліть замовленя враз з належитістю до:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ХТО ХОЧЕ МАТИ свій або своїх родичів портрет на полотні, великий 20x16 цалів, котрий можна мити водою, нехай зголосить ся або напише по інформації і ціну; маємо також портрети Тараса Шевченка на полотні, велині 24x20 ц., ціна один долар. Книжки до читаня, молитвенники, Кобзарі, „Українські Музи", книжки о теперішній війні, календарі і всякі інші. Каталог даром. Пишіть на адресу: 76—

RUSKA KNYHARNIA,
im. T. Szewczenka
168 E. 4th St. New York, N. Y.

КОПАЛЬНЕЮ ЗОЛОТА Є БЕЗПЕРЕЧНО НАШІ ФАРМИ. Чорна подільська земля. Три рази в році жнива. Вітчина „строберів", винограду та пол. дневих ярин. Три стації колійові, школа, почта, електричне осьвітлене, трамвай (стріткара) в місци. Біля великого портового міста. Дарем пасовиска і матеріял. Пишіть до: United States Colonization Co., H. Kurdydyk, zawidatel, Bowers-Hill, Va. 95—108

ПОЗІР РОДИМЦІ! Виробляємо ҐЕРДАНЦІ з коралників до годинників з гербом України. Ціна одного ґерданця без годинки 2 доляри, з нікльовим ґарантованим годинником 3 доляри. Маємо також коралики у всяких кольорах, ціна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y. 94—

ВАЖНЕ ДЛЯ ВСІХ!

Хто чого шукає а найти не може, нехай прийде до мене а я пораджу що має ділати і як може без гроший себе щасливим зробити. Я маю книжки чорної і білої маґії, в яких то книжках знаходить ся богато секретів, котрих люди до нині не знали і не уживали, уважаючи їх за гріхи і виступаючи проти них. Моїм обовязком обяснити людям сі секрети і як за помочию сих можна кождого вечера заробити $5.00, а кождому охочому переконатись і порадитись належить звернути ся до мене під адресу:

I. L. NEWMAN, 104св114
1094 3rd Ave., New York, N. Y.

ЛІКИ! Я ПОКРЕДИТУЮ ВАМ $4.00

коли Вам долягають нестравність, кваси в жолудку, болі по їдженю, нервове розстроєне, слабість серця, дрожане тіла, заворот голови, умлівання, остуда ніг, брак енергії, сили, боязливість, битє серця, болі під лопатками; коли задля болю не можете лежати на лівім боці або плечах; катар, кашель з флегмою, водяне розвільнене, млявий відхід з кишок, затверджене, пишіть по лік № 10 а я вишлю Вам сейчас пачку ліків вартости $5.00, яка вистане Вам на 50 днів. Коли по зужитю сих ліків, Ви вповні будете вдоволені і раді з віднисканого здоровля, сили, енергії і животности, доброго апетиту і доброго травленя, тоді прошу заплатити мені ще $4.00. В противнім случаю, Ви мені нічого не винні.

РЕВМАТИЗМ. Пішліть $1.00 за $5.00 пачку, лік № 14. Коли Вам поможе, доплатіть мені ще $4.00.

АСТМА. Не дусіть ся від кашлю! Не терпіть ще другу ніч, але пішліть $1.00 за $5.00 пачку (на 30 днів). Коли вдоволені, доплатіть $4.00. Поміч в 5 мінутах запевнена. Жадайте ліку № 99.

Коли Ви хорі, жадайте ліку сейчас. Коли хочете більше ліків як один, то пришліть $1.00 за кождий лік. Для людий живучих в Ню Йорку не даємо сих ліків на пробу. Звертайте увагу на те, яке число ліку жадаете. Пишіть по другій стороні листа.

Адресуйте: 99с—

A. OWENS,
505 W. 168 St., Box 939, New York, N. Y.

КОЖДИЙ ЧЛЕН „УКР. НАР. СОЮЗА" АБО ПЕРЕДПЛАТНИК „СВОБОДИ"

наколи пришле 10 адресів своїх знакомих, до котрих „Свобода" не приходить, а хотіли би „Свободу" читати, отримає

ДАРОМ

РАХУНКОВУ КНИЖОЧКУ,

дуже практичну до обчислюваня всяких рахунків, вона є пожиточна так для бізнесменів як і для робітників.

Присилайте адреси до:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОЗІР! ВАЖНЕ! ЧИТАЙТЕ!

Вже вийшла на 160 сторін ілюстрована (з дуже гарними образками) книжка

„З ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ".

В тій книжці є описані всі галицькі і буковинські повіти, міста, містечка і села де дотепер ґаздують Москалі. Єсли не маєте з дому жадного листа, то з тої книжки довідаєтесь, що ся діє в Вашій родинній місцевости. Спис всіх убитих, ранених і полонених Русинів-Українців і Поляків з поданєм, хто де служив при війску і хто звідки походить родом і з котрого повіту.

Ся книжка є дуже важна і інтересна, повинна находитись у кождого і в кождій хаті.

Ціна 50 цнт. Позамісцеві можуть присилати моні-ордер або стемпами (канадійських не приймаєсь). Аґентам значний опуст. 103чс—

SKLAD KNYZOK, B. Kulikowski,
445 E. 9th St., Dep. 3, New York, N. Y.

ЦІННИК КНИЖОК,

які можна дістати в друкарні „Свободи":

Жите, зарібки, організації і т. п. в Злуч. Державах. — Дуже цікава розправа про відносини праці і житя в Америці. — Ціна .... 15 цнт.

Журавлі. — Зміст: Журавлі (вірш). Забутих (оповідане). Новітні гайдамаки (вірш). Пісні про Канаду. Пайлот Бют, оповідане про судьбу молодого робітника-еміґранта. Звідки бере земля тепло. — Ціна .... 15 цнт.

Жіночий язик, індіянська казка. Незаданий лист, оповідане. — Ціна 15 цнт.

Жінка і її значіне в суспільнім житю. — Сільський хірург (3 ілюстрації). — Смерть отаманова. — Дурень. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна 15 цнт.

Жителі Марса. — Ціна .... 10 цнт.

З кого ся насьміхають, з того люди бувають. — Посол Петришин. — Модний адвокат. Збірка оповідань. — Ціна .... 10 цнт.

З ріжних нив. — Зміст: Вся людська твар в хвалою прийде (вірш). Чого нам дійсно потреба. Не хотя ради, не людя (вірш). Найбільший духовний поет (Данте Аліґієрі). Михайло Петрович Старицький, батько українського театру і визначний український поет. Як будуть їсти шапи? Ангел та пустельник (оповідане). Дещо цікавого із природи і науки. Зі сьвіта.—Ціна 15 ц.

За сестрою. — Є се найгарнійше оповідане з козацької старини, сучасного письменника Андр. Чайковського, яке тепер вийшло на американській Руси. — Ціна .... 35 цнт.

Зуб за зуб (оповідане). — Бои (з каліфорнійського житя). Судьба сьвітів. Назва „Русини". — Ціна .... 10 цнт.

За вольности України. — Ціна .... 5 цнт.

Іцко-Сват, комедія в 1. дії.—Ціна 10 ц.

Іван Дурак та инші оповіданя. Ціна 25 ц.

Історія заложеня Злучених Держав Північної Америки. — Самсон. — До тих, що сьміють ся з шпої людини. — Як Сніжка щось по ночи водило і що то було? (1 ілюстрація). — Бог на землі (Індійська казка). — Свати. — Дні нашої слави і недолі — Ціна 15 ц.

Казки за циганів — Ціна .... 10 цнт.

Казки про жидів. — Зміст: Як Іван жидів мудрував. Вандрівка Івана з жидами. Як Іван водив жидів на гриби, а відтак у ставі потопив. — Мужик з жидом в спільці. Пан і жид. Казка про жида. Як жид Русина правував. — Ціна .... 15 цнт.

Книжочка рахункова. — Дуже практична книжочка до обчислюваня всяких рахунків; вона є пожиточна так для бизнесменів як і для робітників. З додатком деяких цікавих відомостий. — Ціна .... 30 цнт.

Коротка історія Руси до зруйнованя Січи. Містить богато образків руських князів і гетьманів. — Ціна .. 10 цнт.

Конець „Титаніка", правдивий опис морської катастрофи. — Ціна ..40 цнт.

I. Листи з пекла. II. Лист шинкаря до чорта і инші оповіданя. — Ціна 25 цнт.

Лис Микита. З німецького переробив Іван Франко. — Ціна .... 40 цнт.

Мужицька доля. Збірка оповідань. — Ціна .... 10 цнт.

Марія. — Зміст: Марія (уривок з поеми Т. Ш.). На чужині (вірш). Скором (оповідане). Рік 1903-тий в старім краю. Людоїдство в Конґо. Клопоти кума Софрона (вірш). — Ціна 10 цнт.

Многострадальний народ. (Отляд історії українського народу). — Ціна 20 цнт.

Найкрасші пісні, як: воцькі, коломийки, любовні, жартобливі і думки. — Ціна .... 20 цнт.

Невольник, драма в 5. діях.—Ціна 15 ц.

Навернений грішник. — Ціна .. 20 цнт.

Народний рух австро-угорських Русинів. — Ціна .... 20 цнт.

Напад на Січ. — Павло Полуботок. — Ціна .... 5 цнт.

Не спує душі живої!... Присьвята українському народови в Злучених Державах і в Канаді в тяжких хвилях його житя, на зараню великих надій для покріпленя духа. — Ціна .... 15 цнт.

Ой не ходи Грицю, та на вечерниці. Народна драма зі співами в V. діях М. Старицького. (В переробці Александрова. — Ціна .... 30 цнт.

Оповідане про Алі Бабу і сорок розбійників. Арабська казка. — Ціна 20 цт.

О підземних скарбах. — Природна розвідка про всякі мінерали, находячі ся в землі і як витворюєть ся з них річи необхідні в житю людий. Ціна 25 ц.

Оповіданя про заздрих Богів. — Ціна .... 10 цнт.

Огонь на услугах чоловіка (3 ілюстрації). Становище пяниці. — Янко Музика. — Свинячий син. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна .... 15 цнт.

I. Олекса Довбуш і карпатські опришки. — II. Цісар і Ігумен. Баляда. З німецького переклав Іван Франко. — Ціна .... 10 цнт.

Повна збірка веселих віршів Степана Руданського. — Ціна .... 55 цнт.

Порадник для женщин, що хочуть бути здоровими. — Ціна .... 15 цнт.

Порадник для залюблених або як писати любовні листи. — Ціна .. 35 цнт.

Провідник, практичний підручник до науки англійської мови без помочи учителя з доданим словаря. — Ціна $1.50

Портрет Т. Шевченка, поменьшена портрету славного артиста-маляра Ф. Красіцького. Величина 13x16 цалів на тривалім папері. — Ціна .. 20 цнт.

Під прапором свободи. Вибір патріотичних декламацій. — Ціна .... 30 цнт.

Пісні про Канаду і Австрію. Пригоди з житя еміґрантів, писані віршом. — Ціна .... 40 цнт.

[illegible] рау і ростин. — Ціна .... 10 цнт.

Принц і нуждар. Дуже займаюче оповідане славного американського писателя Марка Твайна в перекладі В. Держируки. — Ціна .... 50 цнт.

Притча про садівника та инші оповіданя, гуморески і сатири. — Ціна .. 40 цнт.

Промови, декламації і желаня на хрестинах, заручинах і весілю для кумів, старостів і дружбів. — Ціна .. 10 цнт.

Покуса. — Зміст: Покуса (оповідане). З парафіяльної школи (оповідане). Я тут голова (оповідане). Пісня про Канаду. 11.000 метрів над землею. Руському серцю (вірш). Вік людий, [illegible]

Про конець сьвіта. — Ціна .... 15 цнт.

Про нутро землі (з 22 образками). — Розкази про будову землі і її передпотопові здобутки. — Ціна .. 25 цнт.

Про Христофа Колюмба та відкрите Америки (2 ілюстрації). — Закон не спинить пиянства, тілько виховане. — Ріп Ван Вінкель (Вашінґтон Ірвінґ). — Дні нашої слави і недолі. Ціна 15 ц.

Руський штукар. 212 гарних штук до забави. — Зміст: Часть I. Забави фізичні і хемічні. Часть II. Штуки з картами. Часть III. Штуки рахункові. Часть IV. Штуки жартобливі. — Ціна .... 50 цнт.

Рицар і смерть. — Ціна ...... 5 цнт.

Розмова Поляка з Русином. — Дуже веселий вірш, в котрім Русин висьміває польську пиху. — Ціна .. 10 цнт.

Религійні вірованя старинних народів. — Зміст: Религія Єгиптян. Религія Халдейців. Первісна религія Індусів. Ісповідники религії Брама. Религія Будди. Религія Персів. Религія Жидів. Религія Греків. Религія Римлян. — Ціна 20 цт.

Русько-англійський толмач, з котрого можна дуже скоро навчитись англійської мови. Сторін 256, тверда оправа. — Ціна .... 60 цнт.

Різдвяна ніч (з 10 образками). — Ціна .... 10 цнт.

Степові люди. — Оповідане з житя в донських степах. — Ціна ...... 15 цнт.

Страшна помста. — Оповідане М. Гоголя з козацьких часів (з многими образками). — Ціна .... 20 цнт.

Сьпівомовки .... 40 цнт.

Свекруха. — Комедія в 3 діях. — Ціна .... 25 цнт.

Страйк. — Сценічний образ в трох діях з житя хліборобів в Галичині. (Штука для аматорських театрів). — Ціна .... 20 цнт.

Стріляй на смерть! — Робітнича драма в 1-ій дії. (Для аматорських театрів). — Ціна .... 15 цнт.

Сьвяте весни. — Ворог між нами. — Христос Воскрес. — До часу збанок воду носить (2 ілюстр.) — Тополя (1 ілюстрація). — Мати. — На Великдень. — Старинний звичай. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна 20 цнт.

Товариська ворожка, для веселої розривки в кружку знакомих. — Зміст: Вороженя будучности для женщин. Вороженє будучности для мущин. — Ціна .... 15 цнт.

Тарас Шевченко (17 ілюстрацій). — Ціна .... 20 цнт.

Український сьпіваник. — Ціна 40 цнт.

Хлопська доля. — Ціна ....5 цнт.

Хто з чого жиє? (Розвідка на тлі економічнім). — „Земля рече". — Ціна .... 15 цнт.

Чародійні пригоди убогого Омара і султанової дочки Зулими. — Ціна 20 ц.

Через кордон. (Цікаві розкази еміґранта). Еміґрант (вірш). — Ціна 15 цнт.

Що стало ся з Рудольфом або трагедія на замку Маєрлінґ. — Ціна 60 цнт.

Що то є книжка? — Початки козаччини (з 5 образками). — Козачий кістяк. — Кіндрат Бубненко-Швидкий. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна 20 цнт.

Як мужик ходив до царя правди шукати (оповідане). 3 гір (вірш). За землю (оповідане). Сьвіт без Аллага (арабська байка). Як вовк пімстив ся на пареви (казка). — Ціна .... 15 цнт.

Які то є люди на земли? (з 22 образками і 2 мапами). Дуже цікава розвідка про всі раси людий і їх житє. — Ціна .... 50 цнт.

Як писати листи або найновійший і найпрактичнійший Русько-анґ. листівник. — Ціна .... 75 цнт.

Як закладати читальні і вести бібліотеки. — Чому рік має 365 днів. — Що таке грім. — Алькоголь, повільна отруя. — Шинок. — Чотири дні. (Всеволод Гаршин). — Заповіт Ярослава Мудрого. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна .... 15 цнт.

Як стати горожанином Злуч. Держав та инші практичні відомости.—Ціна 25 ц.

I. Як мене вибирали дружбою. — II. Цісар соловій. — Ціна ... 10 цнт.

Як пан собі біди шукав, оповідане Івана Франка. — Ціна .... 15 ц.

ДРУКИ.

Переписні картки. — 1) Т. Шевченко (з портрета Красіцького), 2) Шевченко в молодім віці, 3) Шевченко в неволи (з власноручного портрета), 4)

Листові папери до родини, свояків, знакомих і др. На кождім листі находить ся відповідний віршик прикрашений гарною трикольоровою вінетою в народних мотивах і три сторінки лінійовані до писаня. — Ціна за 15 листів першої серії враз з ковертами для мущин 45 центів. — Ціна за 11 листів другої серії враз з ковертами для женщин 36 центів. — Поодинокий листок коштує 4 центи.

Книжочки платничі для вписуваня місячних вплат членів до Братств і Товариств, 50 штук 3.50

Метрики хрещеня, шлюбу і смерти, штука .... 3 цнт.

Помяники за померших .... 10 цнт.

Листові папери. Листи з вінєтою Т. Шевченка, М. Лисенка, Ів. Франка, Богдана Хмельницького, М. Драгоманова — за штуку .... 2 цнт.

Книжки для опікунів хорих 1.00

Сьвідоцтва лікарські для хорих членів Братств і Товариств .... 3 цнт.

МОЛИТВЕННИКИ І КНИЖКИ БОГОСЛУЖЕБНІ ТА РЕЛІГІЙНІ.

Новий Завіт	2.00
Псалтир	1.00
Бог Надежда Моя, звичайна оправа	1.00
Бог Надежда Моя, кістяна оправа	2.00
Бог Радость Моя, кістяна оправа	1.40
Віночок, для молодіжи, звич. оправа	28
Дорога до неба, скіряна оправа	90
Дорога до неба, малий, звичайна оправа	32
Друг Души, кістяна оправа	1.30
Друг Души, малий, звич. оправа	50
Горі імієм серця, кіст. оправа	1.10
Горі імієм серця, скіряна оправа	1.10
Горі імієм серця, звичайна оправа	34
Хліб Души, кістяна оправа	1.80
Хліб Души, звичайна оправа	90
Молитвослов для католицьких лиць	1.20
Помилуй нас Боже, для молодіжи, скіряна оправа	80
Помилуй нас Боже, звич. оправа	50
Коляди	20
Збірник найкрасших пісень церковних	10
Ангельський хор, часть II.	20
Ангельський хор, часть II.	5

Адреса:

„SVOBODA"
83 Grand Str., Jersey City, N. J.

КАТАЛЬОГ НАЙКРАСШИХ ШТУК МАҐІЧНИХ

з всякими приборами, як: цьваги, тарілки, шклянки, фляшки, штилети, карти, кулі, поучаючий заміньовати воду у вино, молоко, чорнило, штуки зниканя річий і богато других, яких кождий легко виконає а притім розвеселить товариство і навіть може заробляти сим гроші. Тих, що хотять виступати в театрах, учимо в нашій школі по приступній ціні. Катальоги висилаємо даром.

Адресуйте: 89с

UNIV. SALE HOUSE,
126 E. 7th St., New York, N. Y.

ВАЖНА НОВІСТЬ.

КАТАЛЬОГ ПІД НАЗВОЮ:
„ЗБІРНИК СИЛИ, ЗДОРОВЛЯ І ДОВГОЛІТЯ"

друкований в рідній українській мові, небавом вийде з друку. Вишлемо даром кождому, що пришле свій адрес.

MINNESOTA CHEMICAL MFG. CO.
St. Paul, Minn.

ПОЗІР! Одинока школа механіків, шоферів в польській мові. На літо отвираєсь сезон автомобільовий. На що Вам оставати без праці, коли можете заробити $15 до $30 як шофер. Наша школа дає компаєтний курс, який тревае 4 тижні. Наука в день або в ночи. Ґарантуємо лайсенси. Кошт $15

International School of Automobile Engineers, 88-111
147 E. 40th St., New York

РУСЬКИЙ ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.

(Старокраєвого християнського лікаря.)

Се лічниче заведенє має вже вироблену славу. Спеціяльно лічать тут застарілі жолудкові недуги, як також перестуджене, запалене легких і други внутрішні недуги, епілепсію і секретні недуги мущин і женщин. Цілковито вилічую з ревматизму, пухлини і ран, лишай і скірні викиди. Ліки виробляють ся під доглядом лікаря і з вибраних зіл привезених зі старого краю. Лікар говорить по руськи. 25-

Інститут отворений що-дня від рана до 7-ої вечером і виключаючи неділь

Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Str., New York, N. Y.
Betw. 1st Ave & Ave A.

ОДИНОКИЙ ПОГРЕБНИК В JERSEY CITY, N. J.

котрий не належить до тросту і через те може зробити Вам все як найдешевше. Має виставні каравани, карєчі, автомобілі, як також доставляє гарні цьвіти. Ціни о половину дешевше як деинде. Не слухайте підшептів всяких несумлінних агентів, але удавайтесь лиш до мене з повним довірєм. Памятайте на мою адресу: 92с—

Т. ВОЙЦЕХОВСЬКИЙ
131 Sussex St., I. поверх, а другий офіс під ч. 425 Jersey Ave., ріг Grand St., Jersey City, N. J.

ВОЛОСЄ

відросте Вам назад через застосоване наукової методи.

ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН БЕЗПЛАТНО

До лічення.

Чи Вам випадає волосє? Чи Ви посивіли зі старости? Чи воно занечищені і лиші? Чи маєте порпли і чи свербить Вас скіра? Чи Ви є лисі, чи доперва починаєте лисіти?

Коли Ви терпите котру з вимінених недуг то не зволікайте, але старайтесь запобічи сему. І замовіть собі ілюстровану книжку в руській мові під заг.

„ПРАВДА О ВОЛОСЮ",

Третій тиждень

яку написав один з европейських спеціялістів. Ся книга обнимає слідуючі розділи:

Чудеса з волосєм. Будова волося і тімени. Причина випаданя волося і лисеня. Як забезпечити здоровий і гарний поріст волося. Спосіб, яким можна відзискати волосє в 6-ох тижнях. Сиве волосє. Борода. Письма з признанями вдоволених пацієнтів.

БЕЗПЛАТНА КУРАЦІЯ.

Шестий тиждень.

Упевняємо Вас, що наш власний лік званий: Кальвакура запобігає випаданю волося нищить порпли і усуває свербленє скіри, змічнює і саричинює новий поріст волося. За 10 центів сріблом або почтовими марками, вишлемо Вам доляровий лік КАЛЬВАКУРА № 1 враз звисше згаданою книжкою: ПРАВДА О ВОЛОСЮ. Витніть се оголошене і зашліть до нас враз з своєю докладною адресою, залучаючи 10 центів до: UNION LABORATORY, Box 501, Union, N. Y. 77вс—

UNION LABORATORY,
Box 501, UNION, N. Y.

Залучаю 10 цнт. на пересилки і прошу вислати мені сейчас Вашу долярову КАЛЬВАКУРУ № 1. і Вашу книжку: „Правда о волосю".

(Долучіть се до Вашого замовленя).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗА! СКЛИКУЙТЕ ВІЧА В СПРАВІ ВОЄННОЇ ЗАВЕРУХИ! ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ!

ПОДУВ ВІЙНИ

стрясе цілою Европою і змете наших ворогів, як би ніколи їх не було.

Що війна зробить в краю з нашими ворогами, те саме зробить тут

БОЛГАРСЬКА КРОВНА ГЕРБАТА

з нашими ворогами, котрі обявляють ся в роді всіляких недуг жолудка, утроби, легких, нестравности, нервовости, простудженя, болю голови і т. д., а що більше не лише усуне наведені хороби, але проти них забезпечить кождого хто уживати буде нашу гербату і дасть йому тривале і кріпке здоровлє.

БОЛГАРСЬКА КРОВНА ГЕРБАТА

є природним, незрівнаним ліком, котрий не лише усуває в суставах нагромаджену злу кров і непотрібні тканки але витворює і вливає до жил здорову сьвіжу кров.

БОЛГАРСЬКА КРОВНА ГЕРБАТА

утворений з 13 природних зіль тайною процедурою лік перевисшає усі другі так перехвалені і з великим шумом оголошувані пігулки цукорки чи инші чудесні медицини.

Найліпшим доказом доброти нашої гербати є хиба се, що ми в нецілим році більше як 200.000 пачок розпродали. 104

Одну велику на 5 місяців для цілої родини вистарчаючу пачку отримає кождий висилаючи $1.00 до

MARVEL PRODUCTS COMPANY
329 LIBERTY AVE., Pittsburgh, Pa.

Пошукуєть ся Винаходів!

ДЛЯ ВИНАХІДНИКІВ

і для тих, котрі хотять займати ся справами всяких винаходів, є вельми придатною моя книжка п. заг.:

„ЩО ВИНАЙТИ!"

з тисячами нових винаходів, з поясненями про патентоване винаходів і понад

СТО СТОРІН ДРУКУ.

Даром висилаю кождому, хто її жадає. Поясненя і поради безплатні. Провірюване, чи даний винахід надаєсь до опатентованя, полагоджую скоро

ЗОВСІМ БЕЗПЛАТНО,

бо мій офіс є в місті Вашінґтон, осідку Уряду патентів Злуч. Держав.

Пишіть ще нині по руськи на слідуючу адресу:

A. M. WILSON
реґістрований адвокат для патентів 53с—
311 VICTOR BLDG.,
WASHINGTON, D. C.

ПОДАЮ ДО ВІДОМА УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ, ЩО

1) Я є українським християнським лікарем, котрий говорить по українськи;
2) Я лічу медично і хірурґічно недуги як: слабости уший, носа, горла, очий, легких, серця, жолудка, нирок, викиди шкірні, нервові слабости, гемороїди і секретні недуги мущин і полові женщин.
3) Я не є лікарем з медичної наліїки або інституту, ані я не зву себе професором, які звичайно роблять бизнес через тлумачів (такий титул може хто небудь уживати в Америці і він не має ніякої вартости), але з огляду на мою численну практику в многих шпиталях, я є в силі дати Вам можливо найліпшу оцінку і пораду.
4) Уділяю охотно відповіди на всякі запити кождому, хто до мене зголосить ся або напише:

Dr. JOHN SMITH, Jr., 304 E. 14th St., New York, N. Y.

Офісові години: від 9-ої до 1-ої в пол. і від 6-ої до 8-ої вечер. В неділі: від 9-ої до 2-ої в пол.